

„მინაგან საქათა მინისტრის ბ-ნ ნოკ ჩამოვლის
სიცუპა უკა ასვერელ აგვიგის უსახელ.

მოქადაკენო, დამუშავნებელ კრების წევრნო! გინც მიუღომლად გადავლებს თვალს უკანასკნელ მმარტინ და მას ჯეროვანად ასწონ-დასწონის, მისთვის უკეთელი იქნება ერთი გარემობა, რომ ამ გამოსხლების დროს ჩენ საქმე გვაქვს არა იმ ძალებთან, რომელიც გამოწვეული არის ჩენ შინაგარ სოციალ-პოლიტიკურ ცხოვრების განვითარებით, არამედ უცხო ძალებთან, რომელიც ჩენში შემოიჭრენ უცხო სახელმწიფოდან და ცდილობენ სხვისი ხელით, მეტი უნდა ვთქვა, სხვისი სასხლით, თავის ზეგნერლი მოქმედების გაჩაღებას; ჩენ დამოუკიდებლობას, სახელმწიფო ბრივიაბას ვერ ურიგდებაან: ერთის მხრივ რეაქციის მესაიდუმლენი და მეორის მხრივ ეგრედ წოდებული წითელ ხიშტებშე დაყრდნობილი ჯგუფები, რომელიც ერთნაირ გაბედულებით და ენერგიით ერბრძვიან ჩენ დამოუკიდებელ ცხოვრებას, იცავენ ძველ მფლობელობას და ცდილობენ განთავისუფლებულ ერთი კვლევ დამინებას. •

საქართველოს ერმა არა ერთხელ შესძლო
უკუციეთა ხმალ აძლენებულ გარეშე მტრისა,
ეს არა ერთხელ დამტკიცა იმ ბრძოლაში, რო-
მელსაც ჩვენ ვაშარმოებდით გარეშე მტერთან
და ეს გარეშე მტრები იძულებული არიან
თავის ტაქტიკა შესცვალონ და მიზნად დაი-
სახონ ჩვენი სახელმწიფოებრიობის ცახე ში-
გნიდან გასტეხონ, რომ ამ გზით ჩვენში გაა-
ჩალონ ანარქია და ამ ანარქიის ტალღებში
ჩახარ ჩინ ჩვენი დამოუკიდებელი სახელმწ ფუ.
მე მოვალედ ვრაცხ ჩერ თავს დამფუძნებელი
კრების და ხალხის წინაშე გადაჭრით განვა-
ცხადო, რომ სწორედ ასეთ მიზანს ისახავენ
მოხალისეთა ლაშერის ძეგლტები ჩვენში, რო-
მელნიც და სახელმწიფოებს არწმუნებენ, თი-
თქოს ჩვენი სახელმწიფო წესტყობილება ბო-
ლშევიურია, ჩვენი საზოგადოებრივი პოლი-
ტიკური საქმიანობა ანარქიიტულია და ამი-
ტომაც საჭირო არის, რომ ჩვენში შემოვიდეს
უცხო ძალა ზავი რეაქციის სახით, რომ ბოლ-
შევიური მოძრაობა მოსპონ და ოლადგინონ
ჩვენში წესრიგი. ასეთ პირობებში თავის თა-
ვიდ ბუნებრივი არის ლტოლვილება, რომ
ჩვენში გაძლიერონ ანარქია და მით გზა გა-
უაფონ დემოკრატიულ საქართველოში ჩრდი-
ლოეთიდან რეაქციონურ ტალღის შემოწრია
და ჩვენი დამოუკიდებელი ცხოვრების აღვე-
თას.

მოქალაქენო, კიდევ უფრო აშკარა არის ჩვენთან დამოკიდებულება კომუნისტურ რესენისა. თქვენ იცით, რომ ის მარცხება ევროპულ რესენში და რანგირიც უნდა იყოს მისი მდგრადმარებობა, ერთი რამ აშკარა არის: მისი ძალები იქ სუსტდება და იძულებული არის თავის ბაზა სხვა ქვეყნებში გადაიტანოს. ასეთი ბაზა არის აზისის საცილობელი ები. ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ საბჭოთა მთავრობა განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს თურქეთის ფრონტს და თავისი ბაზა თურქესტანთან ერთოდ გადაიტანა ჩვენშიც, რომ აზიური ქვეყნები გაამხედრონ, ვინაიდნ მათ კანგალ იყიან, რომ კომუნისტურ ექ პერიოდნებს უფრო მეტი ნიადაგი აქვთ არა კულტურულ ქვეყნებში, არამედ ჩამორჩენილ აზიურ ქვეყნებში (ტაში მარჯნივ. გვაზავა: მართლია). ნუ თუ თქვენთვის სადაცო იყო, ნუ თუ თქვენ ის არ იცოდათ, რომ ის ქეს-პერიოდისა, რომელსაც ახდენენ ბოლშევიკურ რესენში, ცურორედ შეესაბამება ჩამორჩენილ რესენთის საზოგადოებრივ ცხოვრებას და არა ეცოცძილ კულტურულ ცხოვრებას, განა ეს არ იცოდით? (ეყვლიკა: თქვენ არ იცოდით?) ხსაურობა.

თავმჯდომარე: გთხოვთ ნუ უშლით რომ

ტორს. შინ. ხავშ. მანისტ: ამით, აისენება ის ცდა, რომ სწორედ ამ კომუნისტურ ქქსპერიმენტებისთვის ახალი ბაზა გაიჩინონ და ასეთ ახალ ბაზას წარმოადგენს თურქესტანი. და თქვენ იცით, რა მნიშვნელობას ძლიერება ისინი ამ აზიურ ქვეყნებს, ასეთი სტრატეგიულ მოსაზრებით, რომელიც გამომდინარეობს ამ ქამად ბოლშევიკურ მთავრობის სამხედრო ასპარეზის მდგომარეობიდან, აის ნება ის გარემოება; რომ ისინი განსაკუთრებული იყო ჩადასტუმენტების აქციების ჩვენ ქვეყნას და ტრდილობენ

ნი ისეთი ელემენტები არიან, რომელნიც
ფერ უმარტვლს ცცვლიან: დღეს დენიკ-ნის
აგნენტები გახლავან, ხვალ ბოლშევიზმის იდე-
ოლოვებად გამოდიან. საერთოთ კი სხვა და
სხვა პერტინანტების დროს თავისი ძნელი
მოლვაწეობით და ზავი საქმეებით ცდილობენ
შექმნან ანარქია სკენ სახლშითაში და ამით
ხელი მოითბონ და მისცენ საშუალება საქარ-
თველოს დამოუკიდებლობის მოწინააღმდეგე
ლობის და ადმინისტრაციის მიერ მიღებულ
ზომებით ეს გამოსვლა აცილებული იქნა. შემ-
დეგ მე საჭიროდ მიმაჩნია განვაცხადო, რომ
მშადლებოდა დიდი გამოსულები თანანეთში,
და იქ ადგილობრივ ტერიტორიულობის მიერ
მცდებულ ზომებით ჩაჭრობილი იქნა და ყველა
აგნენტები ბოლშევიკების წესარიცხვაზე და
ანიარიად სახელმწიფოებრივი წესრიგი და-
ცულ იქნა.

შემცირებს მათი ზაფი ზრდასანი განახორციელონ. ის სწორედ ეს უკინასკნელი ელემენტი იყო ის ნაწილი ამ გამოსკლაში, რომელიც უკავშირებდა ორს ერთი შეხედვით სხვა და სხვა სოციალურ მიმართულების მატარებელ ჯგუფს ბოლშევიკებს და დენიკინელებს, რომელთან ერთად მიმდინარეობდა შემცირების მიზანით.

წორედ ისეთ პირობებში შესდგა სრულიად მუხტივად ბლოკი, რომელშიც თქვენ ბოლშევიკების გვერდით ხედათ დენიკინის აუგარი აგრძელებს და ამავე დროს ყაჩალებს, დეზერტირებს და ქურდაცაცებს. და სწორედ ეს გარემოება გვაძლევს ჩვენ გასაღებს იმ გამოსვლებისას, რომელიც ადგილი ჰქონდა ჩვენში. აქ შეერთდა სხვა და ახვა ელემენტები სხვა და სხვა მიღრეკილებით, მათ ერთობს ერთი რამ: ანარქიის გალვივება და ამ ანარქიის. ჩვენი სახელმწიფოს დასამარება. ხოლო რა გზით შობდება ან საღ უნდა დაწყოთ ასეთი გამოსვლები, ამას ერთი ულემენტისთვის—ბოლშევიკებისთვის — განსაკუთრებული მნიშვნელობა არ ჰქონდა, მაგრამ ამას დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა იმ ელემენტებისთვის, რომელიც მიწოლა ჩენს სახელმწიფოს დაწყდის ხელსაყრელ მომენტს ჩვენზე გამოლაშერებისათვის. და აი აქ არის ახსნა იმ გარემოებისა, რომ ჩვენს წინააღმდეგ გამოილაშე ამ ძალამ ჯერ სოხუმში და მერე ყველაზე უფრო დიდ გამოსვლას აწარებდნენ ფოთში. უა, თუ თქვენ ჩაუკვირდებით ამ ქალაქის დებარების სტრატეგიულ მნიშვნელობას, თქვენთვის აშკარა იქნება; შედეგი: ერთი წუთი ჭარმოგვიდინოთ რომ ეს გამოსვლა მათი გამარჯვებით დამთავრებულიყო და ის ულემენტები, რომებიც იბრძვან ჩვენი სა ულმწრფოებრიობის წინააღმდეგ, შესძლებდენ გამარჯვებას, მაშინ ჩვენთვის აშკარა იქნება ერთი რამ—ფრინატი ხელად დაირღვეოდა, ფრინატს გაუჩადებოდა ზურგში დამრ, უვევრი ძალა. ეს გამოიწვევა არა სახელმწიფოებრივ ჩენს ამოძრავებას აფხაზე ზეთში, ხოლო რაც შეეხება ფოთს, საკმარისი იქნებოდა, იუნდ ც დროებით, ბოლშევიკურ ზოროშის აფრიკალება, რომ ზაშინვე შეიძიოდება სამხედრო ძალა ზღვიდგან დაგრევევე მეტეორიდან ჯარი დენიკინისა გამოლაშებულა ჩვენს წინააღმდეგ, იელოთ ის დაგილები, მიეღოთ ზომები რომ ჩვენი დამოუკიდებელ სახელმწიფოს ცხოვრესავის ჩიე კათ ლახვარი გულში. ბოლშევიკური დროშა რომ დართულიყო სოხუმში და ფოთში ეს იქნებოდა ჩვენი სახელმწიფოს დასამარება, თუ არა ყოველ შემთხვევაში ეს გამოსვლა მეტად გაუმნილებდა არსებობას ჩვენს რესპუბლიკას (გვაზავა: თქვენ რომელი დროშა მთავარობის განცხადებიდან თქვენ იცით, რომ ჩვენ წინაშარი გვექნდა შესაფრი ცნობები და მიღებული და ამით აის ნება ჩვენს მიერ მიმებული ზომები და სწორედ მთავრობის მიერ მიღებულ ზომის წყალობით აცხსნება ის, რომ ვერც ერთ უმთავრეს ადგილში გამოსვლა ვერ მოიხდინეს.

იყო დიდი მზადება თვით რესპუბლიკის მთავარ ქალაქში: მთავრობის და ადგილობრივ თვითმართველობის მიერ მიღებულ ზომებით ჩამდინებულ ჩერები ჩვენი მოწინააღმდეგების გეგმა ჩაფუშულ იქნა, შემდეგ, ჩვენ მოვალედ ვრაცხა, განვაცხადოთ, რომ ის მზადება, რომელიც ადგილი ჰქონდა ფოთში, მეტის მეტად თქვენ და ამავე დროს ამ გამოსვლებისას, ცხოვრების გადვირებისას უფრო სწორ ზრდას და სწორედ ამით აის ნება ის გარემოება, რომ ხალხმა ზურგი შეაცილა ანარქიის მოციქულებს და დარჩენილი ერთგული და რეგიული კონკრეტული რეფორმის სოფლად ცხოვრებაში გატარებას და მის დამთავრებას. და აი არის, ბატონო ეროვნ. დემოკრატები, ანარქიის ისათიანი: ანარქიისა? არა ანარქი ისა, რომელსაც ხელს უწყობდნ ზოგიერთი ჯგუფები, არამედ ას ნა იმ გარემოებისა, რომ ხალხი არ აცი, ვინარიდან ხალხი არ აციან რა შემდეგი: გამოსვლას ხალხი არ აცია. ხალხი დემოკრატიულ წყალილების ერთგული დარჩენილი ხელი რეფორმის მიედა უნდა განვაცხადოთ, რომ ერთად-ერთი შედეგი ამ გამოსვლისა არის შემდეგი: გამოსვლას ხალხი არ აცია. ხალხი და ჩვენ სრული იმედა უნდა გვკონდეს, რომ შემდეგშიც ასე დარჩება; და იმ ავანტიურისტებს, რომელიც სხვა და სხვა სოფლებში დაძრწიან, ხალხი არ აციანა, ის არ უდალატებს იმ დემოკრატიულ გზას, რომელსაც მიღებებს და ამით მისცემს მთავრობას და დამფუძნებელ კრებას საზუალებას განახორციელოს დაწყებული რეფორმა და ჩვენში განამტკაცოს დემოკრატიული წყალილება. ჩვენ სწორედ ასე ვფიქრობდით და ამ შემთხვევაში ჩვენი მოლოდინი საესპირ გამართლდა. ხალხი ვერ შეიქნებოდა მომხრე ამ ანარქიისა და ეს იმიტომ, რომ თუ ის გაყვებოდა ანარქიის გზას, ანარქიის ტალღა ბი შეაჩერებდა აგრძელებულ რეფორმის სოფლად ცხოვრებაში გატარებას და მის დამთავრებას. და აი არის, ბატონო ეროვნ. დემოკრატები, ანარქიის ისათიანი: ანარქიისა? არა ანარქი ისა, რომელსაც ხელს უწყობდნ ზოგიერთი ჯგუფები, არამედ ას ნა იმ გარემოებისა, რომ ხალხი არ აცია, ვინარიდან ხალხმა იცოდა, რომ თუ ის გამოვებოდა ამ ანარქიის ტალღა ბის, ის და ბნენით და შეიძლება სამუდამოთაც დასამარებდა ამ დიდი სოციალისტურ და რეგიული კონკრეტულ რეფორმის განხორციელებას და ეს შეაქნებოდა საფუძველი რეაციის გაძლიერებისა, და ის ხალხი, რომელიც წინააღმდეგი რეაციისას, ვერ გაპყვებოდა ამ ანარქიის მოციქულებს. ხალხმა იცოდა კიდევ ერთი რამ... (მაგარიანი ი. რა შეაშია ე?) ეს იმ შეაშია, რომ ასეთი შეგნება, რომ არ კონდა ხალხს, ის მართლაც გაკვებოდა მათ, ვინც მუდამ ამ ანარქიისენ მოუწიდებს. ეს ჯგუფები არიან არა მარტივ მარტივავ, მარჯვინაც არიან და ამას ამტკიცებს მათი პრეს. ხალხმა ერთი რამ იკის, რომ ეს ანარქია შეაფეხებს ჩვენში საწარმოო ძალით განვითარებას, გაამშვავებს ეკონომიკურ მდგრადირებას, ეს უკანასკნელი კი გამოიწვევს სპეციალისტის, ცხოვრების გადვირების უფრო სწორ ზრდას და სწორედ ამით აის ნება ის გარემოება, რომ ხალხმა ზურგი შეაცილა ანარქიის მოციქულებს და დარჩენილი ერთგული დემოკრატიულ წყალილებისა.

მე ვამოთ, ხალხმა გამოიჩინა მოქალაქეობის მიღი და პოლიტიკური სიმწიუე და ჩვენ იმედი გვაქვს ამ გზას შემდეგშიც არ გადაუცვება, დამფუძნებელ კრების გვაზავის არის ერთი რამ, შეუძლიან თუ არა მთავრებას ვანაცხადოს, მისალოდნელია თუ არა შემდეგშიც ასეთი ექსპერიმენტები? და ჩვენ

Digitized by srujanika@gmail.com

უნდა ვთქვათ, თავშიაც მოგახსნეთ, რა დღი
დი მნიშვნელობას ძლევენ აზიურ კუთხეებს
და ამით აისწერა ის გარემოება, რომ იმ
ავენტურისტის, რომელიც აქ გამოვჩავნეს,
ცნობილი მეთაური არიან ბოლშევიკურ რუ-
სეტისა, და ეს ხალხი ასე ძლიერად იარაღს
არ დაჰყრის და მთავრობა ფიქრობს, რომ ეს
ჯგუფი შედევშიაც განაგრძობს თავის ცდის
გამოიწვიოს ანარქიია.

յ ս զգանքուրենուս ըթե տացու յ յէ Տէրութիւննէ՞ ։
Ն եղան առլեցի և սվորհց, հռմ Ցիմջաց ։
Ն ու յ ս նուժացո ալյացուուն օյնես, ჩից ս ա-
շուաց մոցակնու մուցածուն օյնաս Ցիսացուր ։
և սաս ըրոյ ზոմեծո. ჩից այ մոցաւեցնեծ,
հռմ ամ անքուրեն կապացնուր և անքուսաելո-
միուցուն ըլլամենց ըթե մուցան լամիչէ ։
Քահմուածացնեն ყիհալցո և յշութ-ծաւացնեն,
մթուու ուու նաշուու ամ յլլամենց ըթե մուս, սա-
նշուուուն գրէնիրուունուուու. տամամալ Ցիսուլց-
ծա ուոյաս, հռմ յուցու յ յէ Ցիսաց շուն 2/3 ყիհա-
լց մուս, հռմ յուցու լագուուն ըթե ჩից ս ա-
նշութ-ուցուն նու, Ցիս լցու գրէնիրուունուսացան,
տամամալ Ցիսուլց ուոյաս, հռմ գրէնիրուուն-
ծա առա մարտու ասանշուուն և ա օմուրուն ըս
ყիհալցն ս, առամեց ասուլուց մուլց և ամ յլլամենց-
նուն ս, հռմ յուցու ուու յամիչից նունու եցու-
նու ჩից ս անշութ-ուցուն ֆոնալմուց. և ամու-
րուն ծնուռու ամ յլլամենց ըթե մուս ֆոնալմուց-
ուն գանմիւց ուցակց և ամ յ յունուն ըթե մուս
գանմիւց ուցակց ս այն, հռմ յուցու զորացուառու
այս անքուրուս ըրուն գամուս զորացուառու և այ-
լուն.

თავის თავად დეზერტისობა არა მარტო
აძლიერებს ანარქიის, არამედ ნებით თუ უნკ-
ბლიერთ ხელს უშეყობს სახელმწიფო გრიფი და-
ლატს, აძლიერებს იმ ელემენტებს, რომელიც
ამზადებნ ნიადაგს ჩვენი დამოუკიდებლობის,
ჩვენი თავისუფლების მოსპობისა და რისაკვირ-
ველია, სახელმწიფო გალ და ბულია მიიღოს მათ
ჭინაბორით ჟასარიკესი ზომები. ჩვენ რომად

კართული ლექსიკი.

ქიორას, სახელმწიფო ოერტრში დაიშვი
ართული ლატარიის გათამაშება. ლატარიის
ათამაშებას მრავალი ხალხი დაესწრო, სხდო-
ა დაიწყო სიტყვით პროფ. ი.ე. ჯავახიშვილ-
ა, — პირველ ბილეთებს სსნიდა ბ-ნი ნოე-
ამიშვილი. დღი მოვალიანი ამოვიდა 25000
ან. მოვება, ლატარიის გათამაშება გუბინაკ
რეკლამირდა, საბოლოო შედეგი ჩვენს გა-
ეთში დაიბეჭდება.

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԿԱԴԵՄԻ

2. სასტუმროს ყველა ოთახები: კორიდორები, სამზარეულო, სასაცილო და სხვა უნდა ყველა სუფთად შენახული. ოთახების გაწენდა უნდა ხდებოდეს სოფელი ტალიაშვილ შიგ მტკრი არ დადგის. ორი კვირაში რიცხოვობით გამჭერული უნდა იქნას ყველა სასტუმროს ავაკიუობა როვორიცა: ლებედი, სამწინებელი ბათუმიში და ქართველი.

3. ლოგინის საცეკვები: ზეტურები, ბალიშების პირები, მაგიდის საურები და სხვა, ოუბისინი ერთხელ იყვნენ ხმარებაში, ახალ სტუარს არ უნდა დაეგოს გაუზიგხავი.
4. ლოგინის ახლად გაწყობა უნდა ხდებო

6. ფეხის ალაგი უნდა იყოს სუფთად შენახული, სინათლიანი, ვინტილიაციით და აუზმოვთხებ. სირეალის მოქმედობა

7. სასტუმრო ღამით უნდა იყოს კარგად
ანათებელი.

8. መთახის ფასი უნდა იყოს ყოველ ოთახში გადატრანსპორტირდეს.

9. სასტუმროს მეპარტიონე გალდებულია
აცნობის სანიტარულ ექიმ, თუ შეგ გინმ-
აუგვეო გადამდევ სენიო არის ავათ.

10. აუცილებლივ უძრა იდეიოდეს ყველ
ძოსულ და წასელ პირთა რეგისტრაცია ამი
სათვის განაკუთრებულ წიგნში.

11. ეს საგალოობრივო დაზღინილება უნდ

12. დამრღვევნი ამ სავალდებულო დადგინდებისა დასჯილნი იქნებიან სასჯელთა დებულების მე-29 სტ. ძალით, რომელსაც ადგი მომრიცხებილა მოსამართლე.

13. ამ საგალდებულო, დადგენილების ოვალ
ყურის დევნება ევალება ქალაქის მილიცია
და სანიტარულ ექიმს.

საფალდებულო დაზენისება მოხე
ციალე პირუფევთა წინააღმდეგ ზო
მების შესახებ.

15 სექტემბერს 1219 წ. სხდ. № 18 მუხ. 1. მცხოვრებთ ეკრძალებათ — ლორები და სხვა პირუტყვნი და აგრეთვე მფრინველნ ჭურაში სახეტიალოთ გამოუშვან.

2. ეკრძალებათ აგრეთვე მცხოვრებთ ქლაქის მოედნებზე, ბალებსა და შეუკავებების მიწებზე სახეტიალოთ გაუშვან ლორები, პარუტყვები და ფრინველები.

3. მოხეტიალე პირუტყვი დაჭრილი იქნაბა. ერთი და იკვე პარუტყუა ორჯერ დაჭრის შემდევ ჩამოერთმევა პარუტონებს (კოდიფიციაცია ეყოფა) და გაიყადება საჯარო გატრობით. ფული კი გადავა ქალაქის კაში.

შენიშვნა: გარდა ამისა დამნაშავეებს გადახდება მავნელობა და ზარალი ამ წესს დარღვევის გამო რაც იქნება გამოწვეული. დაჭრივისათვის მეპარუონებთ გადახდებათ: თითოთხოს ფეხ პირუტყვზე 10 მან. და ფრინველოსათვის 2 მან. დღის ხარჯათ კი მოვლა-შენიშვნისათვის თითო პირუტყვზე დღეში 10 მ. დაჭრინველზე კი 2 ბ.

4. დამრღვებნი ამ დადგინილების პირები მუხლისა, ისჯებიან მე-55 სტ. ხოლო მეორე მუხლისა მე-29 სტ. საჯეროთა დებულების რომელსაც ადებს მომრიგებელი მოსამართლ

ერთგა და უკორის გარე განათლება.

6.

(დასასრული)

ამნაირად ჩენ დაერნახეთ, თუ რამდენ ს შეუალებას წმარობდა რუსეთის ერობა შეკოლება გარეშე განათლების გავრცელების საქმეშ ამასთანავე ისცი უნდა ვიკოდეთ, რომ მიმოღვაწეობის ასპარეზი აურაცხელის ნარელით იყო მოფინილი: რუსეთის პოლიცია გვაცილებით ადევნებდა თვალ-ყურა, ერობა ყოველ ფეხის გადაღიაზე აგრძონებდა მავინ არ იცის, თუ რამდენი სიძნელე იყო გდასალახავი ბიბლიოთიკის გახსნის მოსახვებლად, ლექციის წასაკითხებად ნებართვისალებად, წარმოლენის მოსამართლებად და სცყველაფრიჩე ჩემართვა იყო საჭარო, კეთილ საიმედობის მოწმობა და სხვა. მთელი თვეები და ხშირად წლები უნდა ჯირარებიათ უბრალო საძირთხევლოს გასის სსნელად ნებართვის მოღებაში. კერძო ინიციატივა საეჭვდო იყო გამოყენებული, ყურას უნდოთ უყურებიდან კულტო ხელს აფათურებდენ, ფარულ განხრების ექვედენ. ერთის სირყით, ნიკოლოზ მთავრობა კუველაუნისძიებას მიმართავთ რომ რაიში ნაირად სახალხო განათლების სამეცნიერებლივ და მდაბო ხალხი მნელზი ყოფილიყო. უციცობა და ბნელებით, იმ რზე იყო დაყრდნობილი ძველი რეჟიმი. კავკაციის ხედავდა ერობა ყოველივე ამას და თავგურ ბრძოლას აწარმოებდა. მიუხედავად ათვარ დაბრკოლებისა ლექციის მოაწყობდა, საკისრო შეკოლას გახსნიდა, მესამე ადგილ წარმოდგენას გამართავდა, მეოთხეს კადრი წიგნს აერეგოდება.

დღის, როდესაც ყოველგვარის თავისუფლ ბით ესარგებოობდა, რასაკერძელია, პატარა საქმეთ მოვერებულება რომელიმე სოფელში ს მკითხევლოს გახსნა და სხვა ასეთები, მაგრა უნდა გიროდეთ, რომ ერთ დროს ყოველი ამას მნიშვნელობა პწონდა, მოიგონეთ გუში დელი ჩენი მცდომარეობა, არც ისე დიდ მანძილით დავშორებიდართ იმ შავბნელ დროის, ჯაფარის ბილიკებით და ეკლებიან გზით ფირდოდა რესეტში სახალხო განათლების მაგრამ მოლოს ყოველივე დაბრკოლება და ლექციი იქნა და დღეს ყველა დარგში სრულის თავისუფლებით შეგვიძლიან ვამოქმედოთ არა თუ ხელს დაგვიშლის დღეს გინმე და წევ გადაველობა განათლების საქმეში, არამედ ყოველის საშუალებით მოავეხმარებიან და მდღლებასაც გვიძლვან.

იყოს მხოლოდ საქმე ს მიყეარებული დაუშერეტელი ენერგია სამოქმედო ასპარეზი გაშლილია, სამკალი არებელია და თუ გინმეს ლდნავად მაინც შესტკევა საზოგადო საქმისთვის გული, დღითვისუფლად შეუძლიან ემსახუროს თავის მ

ზ. ნ. იმედია ჩევინ ახალგაზლა ერობა შესაფერად ისარგებლებს რუსეთის მაგალითთ და შესაფერად გამოიყენებს ყაილა იმ სამუშალებებს, რომელთაც იქ მიმართავდენ განათლების საქმეში.

დასასოფლო თიბიდა მეცნიერება უკავშირო და უძლეს
ბის აგების იდეასაც. სახლო სახლოებით როგორ
მელთა რიცხვი არც არ არ დატირდა ჰქონდათ აუ-
სეთის ერთობებს, ერთგარი დაგვირგვინებაა
სკოლის გარე განათლებისა, იქ, სახლების
აგება მოხერხდა, დიდი კულტურული საქმე
დაგვირგვინდა და დაფუძნდა სამუდამოდ. სა-
ხალხო სახლი ერთგარი სასოფლო უნივერსი-
ტეტია; აქ არის მოთავსებული: სამკითხველო-
წიგნების მაღაზია, სკენა, საკიბრიათ სკოლა,
სალექციო ზალა და სხვ. მთელი სოფლის გო-
ნებრივი ცენტრი აქ არის; აქედან იქნას მდა-
ბიო ხალხი მეცნიერულ ცოდნას პრაქტიკულ
ცხოვრების გასაუჯრობესებლად, აქ პოლონების
იგი სხვა და სხვა გონიერ და კულტურულ
გასართობებს. სახალხო სახლის საღმე აგება
დიდ და ფრიად მნიშვნელოვან მოვლენად გო-
ვლებოდა ძელი რეზიტის დროს და ახლაც
დიდ ყურადღებას უნდა გაქცევდეთ მას. ჩვენი
სახალხო მოღვაწეებისთვის უკეთ არ არის ეს
იდეა, ქართველ ფემოკრატის დიდი ღვაწლი
მიუღვის თვით-განვითარების საქმეში, ის
თუმც მოკლებული იყო თვითმართველობის
ორგანოებს და რუსეთის მაზიანჯი ერობაც კი
ენატრებოდა, მაგრამ ის მაინც შეუძლებელი
მუშაობდა განათლების ასპარეზზე: აარსებდა
შეკლების, ბიბლიოთეკების, სკენებს და სხვ. ზო-
გან სხალხო სახლებიც კი ააგო. ერთის სიტ-
ყვით ჩვენ ბევრი რამ გაავრცელებია ამ დაზგ-
ვი, რუსთის ერთობებზე მეტი თვითმოქმედე-
ბაც კი გამოყავინეთ და საჭმაო გამოცდილება
მოვალეობა. დღეს საჭიროა მხოლოდ ერთ-
გარი ორიგინიზაციული მოქმედება და გან-
საზღვრულის გეგმით მუშაოւა. იმედია ჩვენი
დემოკრატიული ერობა ენერგიულად შეუდგე-
ბა ამ საშმის და მიზანსაც მიზანის.

ՀՅԱԼԱՊ

(საქართველოს დეპ. სააგნტო)
ეთ რუსეთის შეიარაღებულ ძალ-
ადამიანთა დღის მიუბრუნველობა
მომზადება.

ანსელმი, 21 ოქტ. (ძ. სტ.) ასტრახანის
თეატრის ზღვის რაიონში მდგრამარეობა უკვე-
და, მეცური ბრძ აულის შემდევ მოწინააღ-
მ ჩერნიგოვის სოლენიკ-ზამილც დაატო-
რა, კამიშინის მიმართ. ლოზნოვ-პოპოვ-
კის ხაზზე მტერი ჩერნი მოწინავე ნა-
ის უკან დახვევას ცეცილობდა, მაგრამ
დავამარცხეთ და მდგრამარეობა აღვა-
თ ბ-ლაშვილის მიმართ. მდ. მედვედი ცა-
ვის რაიონის აღმოსავლეთით მტერმა
კლეიტსკე, პოჩეროვკი და ზიმნიაცია;
ჯარმა ხოპერისკენ დაიხია. სად. ანინ-
სამხრეთით ჩერნ დონის ნაწილები
ა ფრთხებიდან შემოუარა, რის გამოც
ევს-სა ჭარივის ფრთხონტჭე დაიხია. ნო-
რესკის ჩრდილო ღლოსავლეთით გენ,
ალოვია ცხენოსანმა ჯარმა ოქტომბრის
ოვაროვსკის რაიონში დაამარცხა საბ-
2 პოლკი და საარიერგარდო რაზმი.
ცყვან, 1700 ტყვე და ხელო იგდო 6 ზა-
ნი და 16 ტყვიის მფრიქვეველი, სულ კი
განმავლობაში ოქტომბრის 15 წ. წა-
ნა 3000 ტყვი და ხელო იგდო 16 ზა-
ნი და 80 ტყვიის სფრიქვეველი. კორო-
მიმართ. ბობრივის და ლისკის ჩრდი-
ლი მდგრამარეობა უკვლელია. კორონე-
ასავლეთიდან ახალი ცნობები არ მო-
ორლოვის მიმართ: ელეციდან რეინის
გასწროვ სამხრეთისკენ მოწინააღმდევე
იუზებს, ჩერნი ჯარი შს იკავებს. ორიო-
და ქ'რომის რაიონში მეცური ბრძოლები
იდება. ბრიანსკის მიმართ: ღმიტროვსკის
ეთით ბრიანსკ-ბობრივის ხაზზე ბრძო-
ლომების მიმართ: მდ. დესნაზე სროლაა.
ცოვის მიმართ: მოწინავე ნაწილების შე-
ებია. ფასტოვისკენ ჩერნი ჯარი წინ მი-
წითლების წინააღმდევება სძლია და
დაიჭრა. ბრძოლა გრძელდება. მოვი-
ს მხრიდან ცნობები არ მოსულა.
კუვი, ნოემბ. 1. ც. ა. კ. ბ. ბ. ბიულე-

